

4.5 Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

1. Wij bevorderen dat iedereen naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving.
2. Inwoners en maatschappelijke partners hebben een positieve waardering voor de wijze waarop wij invulling geven aan beleid en uitvoering in het sociaal domein.
3. Wij zetten in op preventie en vroegsignalering zodat inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun eigen situatie kunnen behouden.
4. Wij organiseren binnen het beschikbaar financieel kader duurzaam financieerbare zorg.
5. Wij creëren voldoende mogelijkheden voor mediation (bij wederzijdse instemming), bezwaar, beroep en klachtafhandeling.

Met ingang van 2015 hebben wij er nieuwe taken bij in het Sociale domein. Wij hebben de transities en transformaties in het Sociaal domein gezamenlijk met de gemeenten Weesp en Wijdmeren voorbereid. Bij deze voorbereiding zijn ook maatschappelijke organisaties, Wmo- en cliëntenraden, (zorg)vrijwilligers en inwoners betrokken.

Wij zien de drie domeinen van transitie niet als geïsoleerde taken, maar als transformatie van het gehele sociale domein. De Transformatieagenda beschrijft met welke partners én op welke thema's de gemeenten in Utrecht-West-verband (waaronder ook Weesp en Wijdmeren) gezamenlijk invulling geven aan de transformatie, op basis van de gemeenschappelijke en verbindende elementen in de Transformatieagenda's van de verschillende netwerksamenwerkingen (Utrecht-West, SWW, Gooi & Vecht). Voorliggende tekst is gemeenschappelijk met SWW partners opgesteld.

Wij willen met de transities en transformaties in het Sociaal domein bereiken dat de inwoners van Stichtse Vecht mee kunnen (blijven) doen in de samenleving en zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Als (preventieve of curatieve) actie nodig is, stimuleren en versterken vrijwilligers, mantelzorgers en professionals de eigen regie van de cliënt en de inzet van zijn netwerk. Oplossingen die mensen zelf zoeken, passen immers vaak het beste. Als dat niet lukt en/of als verschillende problemen zich opstapelen is er meer ondersteuning noodzakelijk (vaak ook langduriger) met stevige coördinatie. Voor die inwoners bieden wij altijd een vangnet. Ook in deze situatie blijft het uitgangspunt dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de oplossingen voor hun problemen (een springplank).

Vanuit de wettelijke kaders en de 'Visie en Uitgangspunten Sociaal Domein', het dienstverleningsmodel en de transformatieagenda 2015-2018 willen wij de hulp aan jeugdigen, mensen met een beperking en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt integraal inrichten. Diegenen die hulp nodig hebben ontvangen die ook. We organiseren dit doelmatig, afgestemd op de behoefte van onze inwoners en de mogelijkheden van de organisaties op het gebied van zorg, welzijn, wonen en participatie.

Met het algemeen jeugdbeleid bieden wij de jeugd in Stichtse Vecht voldoende kansen en mogelijkheden om tot zelfontplooiing te komen en veilig en gelukkig op te groeien tot actieve en verantwoordelijke inwoners.

Voor mensen in de arbeidleeftijd staat economische zelfredzaamheid voorop. Iedereen die kan werken, moet naar vermogen in zijn eigen onderhoud voor zien. De Participatiewet voorziet in één regeling voor iedereen die in staat is om te werken, ook de mensen met een arbeidsbeperking.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Inwoners en partners

- Belangrijke pijler van onze inzet is het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners. We stimuleren onze inwoners om uit te gaan van hun eigen mogelijkheden en hun eigen netwerk te benutten of uit te breiden. Daarnaast stimuleren en faciliteren wij het organiseren en het ontwikkelen van algemene voorzieningen in het voorveld.
- We bevorderen de maatschappelijke betrokkenheid en het meedoen in de wijk, door mogelijk te maken dat buurtbewoners elkaar informeel ondersteunen, bijvoorbeeld door vraag en aanbod van vrijwilligerswerk inzichtelijk te maken en een zinvolle invulling van de tegenprestatie of door mantelzorgers te ondersteunen. Hierbij wordt ruimte geboden aan nieuwe initiatieven van inwoners.
- We richten een constructieve samenwerking met werkgevers in, waardoor alle betrokkenen elkaar kunnen versterken bij de uitvoering van hun werk. Hiermee vergroten we economische zelfredzaamheid van onze inwoners. Ook versterken we de samenwerking met andere gemeenten en partijen in de arbeidsmarktregio's.

Samen met de adviesraden, cliëntenraden en andere betrokkenen richten we per gemeente een vorm van integrale advisering en burgerparticipatie in die passend is in de eigen lokale structuur en die aansluit bij de lokale wensen en behoefte. Met integrale advisering wordt bedoeld dat verschillende beleidsterreinen, waaronder de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet bij een onderwerp betrokken kunnen zijn. De gemeentelijke adviesraad sociaal domein, kan de gemeente gevraagd en ongevraagd (integrale)adviseren.

- Wij versterken de 0^e lijn: (infrastructuur voor) stimuleren van vrijwillige inzet en ondersteuning van mantelzorgers. Bijzondere aandacht hebben we daarbij voor de waardering voor mantelzorgers en voor het risico van overbelasting bij mantelzorgers.
- Wij zorgen er voor dat de cliëntondersteuning beschikbaar is als vrij toegankelijke onafhankelijke algemene voorziening voor alle inwoners.
- Wij betrekken de eerstelijns (gezondheids)zorg (huisartsen, wijkverpleging,) en het onderwijs (voorzieningen en coördinatie Passend Onderwijs) nadrukkelijk bij het verder vormgeven van het sociaal domein.
- Wij faciliteren maatwerk met behoud van vitale functies in de kernen voor zover buurt- en dorpshuizen daarvoor van belang zijn.
- Wij stimuleren jongeren vooral om zelf activiteiten en projecten te organiseren. We ondersteunen hen hierbij financieel door het beschikbaar stellen van het flexibel jeugdbudget en bieden, indien nodig en gewenst, begeleiding. De richtlijn is positief jeugdbeleid, waarbij verbinding centraal staat.
- Wij stimuleren lokale werkgevers plekken ter beschikking te stellen door middel van bedrijfsbezoeken onder andere vanuit het werkgevers service punt (WSP) en social return on investment bij aanbestedingen (SROI);
- We zetten voorzieningen in om de inpassing in de arbeidsmarkt te faciliteren zoals bijvoorbeeld:
 - plaatsingssubsidies als tegemoetkoming in extra kosten voor de werkgever
 - een gevalideerde methodiek om loonwaarde vast te stellen. Dit vindt plaats in regionaal verband op het niveau van de arbeidsmarktregio.
 - begeleiding op en aanpassing van de werkplek,
 - bieden van begeleiding bij het starten als ondernemer

- We bestrijden jeugdwerkloosheid:
 - Regionaal door meedoen met het Actieplan,
 - Lokaal door middel van een project intensieve bemiddeling
- We zetten de samenwerking in de arbeidsmarktregio's voort om de effectiviteit van het regionaal Werkbedrijf te versterken.
- Wij stellen de arbeidsontwikkeling in het perspectief van het realiseren van kansrijke matching. Wanneer hierbij inzet van specialisten noodzakelijk is, maken we duidelijke, resultaatgerichte afspraken met deze partijen;
- Wij leiden jongeren met een zwakke uitgangspositie (ontbreken startkwalificatie) zoveel mogelijk terug naar onderwijs, of als dat niet kan naar reguliere arbeid. Tevens nemen we taalachterstand weg. Wij ontwikkelen specifiek beleid voor doorstroming naar de arbeidsmarkt van jongeren afkomstig van de Entree-opleiding, Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs, ofwel de 'kwetsbare groepen'. Hierbij zoeken we regionale afstemming.
- We zetten jongeren vouchers in en maken gebruik van initiatieven als het Leerwerkloket (LWL) en Jongeren Onderwijs. Jongeren met multiproblematiek krijgen speciale aandacht
- Wij zetten taaltrajecten voor anderstaligen in, zo mogelijk in combinatie met arbeidsontwikkeling. Ter bestrijding van laaggeletterdheid stimuleren en faciliteren wij projecten.
- Wij intensiveren de armoedebestrijding. Hierbij hebben wij aandacht voor nieuwe groepen die door armoede bedreigd worden en wij zetten in op het voorkomen van schuldproblematiek. Hierbij hebben wij in het kader van structurele preventie specifieke aandacht voor jongeren.
- Wij bieden extra inkomensondersteuning voor inwoners met een laag inkomen.
- Wij blijven aangesloten bij de U-pas, met daarin verschillende regelingen voor minima.
- Wij verruimen de Collectieve Zorgverzekering voor minima.
- Binnen de kaders van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en op basis van het nieuwe beleidsplan, dat eind 2015 is vastgesteld, voeren we de schuldhulpverlening integraal uit.

2. Cliëntgerichte processen

- Wij zorgen dat onze werkprocessen in de uitvoering op orde zijn. We bewerkstelligen een eenduidige werkwijze binnen de drie gemeenten die deelnemen aan de SWW-samenwerking. Tevens werken wij met een regiesysteem waarmee een integrale uitvoering van de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet geborgd is. Een regiesysteem is een softwaresysteem dat de gegevens uit alle drie de domeinen aan elkaar koppelt. Waar mogelijk is sluiten wij bij werkprocessen van het (passend) onderwijs en openbare orde en veiligheid. Zo nodig komen er nieuwe werkprocessen.
- We verstrekken zorg op maat. Er is ruimte voor een bijzondere behandeling van bijzondere situaties. Dit doen wij samen met de inwoner. Als het een jeugdige betreft schakelen wij, als dit nodig is, de expertisepool jeugd in.
- Met zorgaanbieders creëren wij een vraaggerichte ondersteuning, zo dichtbij als mogelijk, op het gebied van zorg, welzijn, wonen, en participatie, toegespitst op de vraag van onze inwoner. Er vindt monitoring plaats door de gemeente. De uitkomst van de monitoring benutten wij om maatwerk te creëren en problemen op te lossen in de wijken/kernen. Door deze werkwijze kunnen wij bij, bijvoorbeeld veel schoolverzuim in een wijk/kern snel en zorgvuldig een preventieplan opstellen waarin passende zorg voor deze wijk/kern is opgenomen. Met het passend onderwijs, ouders en leerlingen stemmen we af hoe leerlingen met een beperking kunnen worden begeleid, zodat het krijgen van een startkwalificatie tot de mogelijkheden behoort alsook werk.
- We bevorderen de samenwerking binnen de ambtelijke organisaties met het doel zorgvragen integraal te benaderen. Daarin speelt het sociaal wijkteam een centrale rol. Bijvoorbeeld met de afdeling economische zaken voor het bevorderen van werkgelegenheid.
- Wij borgen de kwaliteit van onze dienstverlening en die van onze partners. Dit doen wij door het instellen van een toezichthouder op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Ook gaan we onderzoeken hoe wij het preventief toezicht jeugd kunnen organiseren in afstemming met de landelijke toezichthouder en jeugdhulp. Er is een toegankelijke klachtenregeling en we handelen bezwaar en beroep af binnen de gestelde termijn.
- Wij nemen het aanstellen van een mediator op in de procedures voor bezwaar, beroep en klachtenafhandeling.
- Daar waar mogelijk zetten wij ambulante jeugdhulp indicatiearm en vroegtijdig in (resultaatbepaling, toewijzing, beschikking, financiering).

- Wij voeren per 2016 resultaatgerichte financiering van hulp bij het huishouden in en onderzoeken de mogelijkheden tot het inzetten van een algemene voorziening en betrekken daarbij de HHT-gelden (Huishoudelijke Hulp Toeslag).
- Wij gaan uitvoering geven aan het in 2015 opgestelde beleid Ouderen door onder meer het stimuleren van langer zelfstandig thuiswonen.
- We zetten in op het voorkomen van huisuitzetting en het toeleiden van inwoners naar maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Met de centrumgemeenten (Utrecht) maken we afspraken over de toegang tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

3. Innovatie

- Wij stellen inwoners in staat regie te voeren over hun eigen hulpvragen en oplossingen. De regie en ondersteuning zijn verbonden met alle levensdomeinen: onderwijs, arbeid, huishouden, sport, gezondheid etc. De oplossing ligt niet altijd in een professioneel ondersteuningsaanbod. Dit kan ook liggen binnen het eigen netwerk of met inzet van vrijwilligers.
- We werken toe naar een nieuwe aanpak. Daarvoor ligt er bij ons een opgave om ruimte te geven aan vernieuwing. Ruimte ontstaat als we de ordening door regels en beleid durven veranderen zodat inwoners en (zorg)partners andere activiteiten kunnen ontplooiën. De ordening wordt, zeker als het gaat om zorg en ondersteuning, gestuurd door het beschikbare budget. Als SWW-gemeenten denken we na op welke wijze we de sturing door het beschikbare budget kunnen wijzigen. Daarbij betrekken we zorgpartijen binnen ons werkgebied. En we gaan hierover de binnen Utrecht West met onze partners in de inkoop van gedachten wisselen, zodat de nieuwe ordening zichtbaar wordt in de contractering van de zorgpartijen.
- En we gaan hierover de binnen Utrecht West met onze partners in de inkoop van gedachten wisselen, zodat de nieuwe ordening zichtbaar wordt in de contractering van de zorgpartijen.
- Maatschappelijke partners en inwoners nodigen wij uit om gezamenlijk invulling te geven aan dit veranderingsproces (transformatie). Hierbij is aandacht voor het ontwikkelen van algemene voorzieningen in plaats van maatwerk. Ook het gebruik van een persoonsgebonden budget en het ontwikkelen van nieuwe vormen hiervan maakt onderdeel uit van de innovatieve aanpak.
- Door actief te kijken naar alternatieve financieringsbronnen en te werken met de juiste financiële prikkels voor onze partners houden we onze zorg op lange termijn betaalbaar. Wij maken bijvoorbeeld gebruik van ESF subsidie. Hiermee stimuleren wij de toegang tot de arbeidsmarkt en arbeidsinpassing. Op andere onderdelen van het sociaal domein onderzoeken we de mogelijkheden voor cofinanciering en andere subsidievormen.
- Wij investeren in het opleiden van onze medewerkers. Deze opleiding richt zich op vraagverheldering, het leveren van zorg op maat en het tijdig gebruik maken van algemene voorzieningen door onze inwoners. Ook het gebruik van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld krijgt aandacht. Door vraagverheldering te stimuleren helpen we de inwoner op weg om oplossingen te realiseren die tegemoet komt aan zijn behoefte. Het op tijd gebruik maken van algemene voorzieningen kan zwaardere zorg voorkomen.
- Wij stimuleren innovatie die bijdraagt aan lagere kosten en/of een betere kwaliteit. Aanbieders nodigen wij hiertoe uit door middel van kansdossiers bij de inkoop. Wij vragen aanbieders hierbij verbindingen te leggen met het informele zorgaanbod in de wijk.
- Wij ontwikkelen het Werkgeversservicepunt samen met PAUW-bedrijven verder tot het centrale contactorgaan lokale overheidswerkgevers inzake arbeidsmarktbeleid en harmoniseren dit punt met andere WSP's in de arbeidsmarktregio onder regie van de Utrechtse Werktafel.
- Wij herzien de samenwerking met en de positie van het Sociale Werk bedrijf (SW bedrijven), rekening houdend met de nieuwe wettelijke en financiële kaders. Dit stemmen we af met de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling, waarbinnen de sociale werkvoorziening is ingebed.

Wat gaat het kosten?

Sociaal domein

Bestuurlijk thema	Soort kosten	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Wijkfuncties	Interne doorbelasting	637.844	659.309	715.284	705.757	699.483	698.332
	Overige lasten	3.541.763	3.584.717	3.325.857	3.325.857	3.325.857	3.325.857
	Baten	-829	0	0	0	0	0
	Saldo	4.178.778	4.244.026	4.041.141	4.031.614	4.025.340	4.024.189
Jeugd verstrekkingen	Interne doorbelasting	451.470	455.875	451.021	444.991	441.218	440.521
	Overige lasten	1.520.461	11.849.727	10.276.904	10.057.366	10.084.891	10.096.249
	Baten	0	-10.419.137	-9.356.252	-9.127.564	-9.156.237	-9.168.067
	Saldo	1.971.931	1.886.465	1.371.673	1.374.793	1.369.872	1.368.703
WMO verstrekkingen	Interne doorbelasting	1.711.270	1.829.483	1.719.987	1.696.901	1.680.959	1.678.003
	Overige lasten	5.387.697	11.299.278	10.807.855	10.540.383	10.291.995	10.218.532
	Baten	-1.378.610	-11.418.336	-11.192.637	-11.141.495	-10.882.758	-10.806.233
	Saldo	5.720.358	1.710.425	1.335.205	1.095.789	1.090.196	1.090.302
Volwasseneneducatie	Overige lasten	144.315	164.949	164.977	164.977	164.977	164.977
	Baten	-144.527	-106.728	-106.728	-106.728	-106.728	-106.728
	Saldo	-212	58.221	58.249	58.249	58.249	58.249
Participatiewet	Interne doorbelasting	2.197.004	2.396.995	2.313.864	2.282.788	2.261.007	2.256.968
	Overige lasten	16.166.268	15.425.947	15.182.500	14.931.351	14.670.931	14.494.112
	Baten	-15.375.373	-15.113.809	-14.948.757	-14.545.608	-14.390.188	-14.213.369
	Saldo	2.987.899	2.709.133	2.547.607	2.668.531	2.541.750	2.537.711
Armoede- en schuldenbeleid	Interne doorbelasting	670.030	702.227	632.668	624.180	618.376	617.301
	Overige lasten	1.873.596	1.722.965	1.665.395	1.665.395	1.665.395	1.665.395
	Baten	-26.200	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
	Saldo	2.517.426	2.395.192	2.268.063	2.259.575	2.253.771	2.252.696
Saldo van baten en lasten	17.376.179	13.003.462	11.621.938	11.488.551	11.339.178	11.331.850	
Mutaties reserves	Toevoeging aan reserves	0	0	891.733	1.326.154	615.132	753.000
	Onttrekking uit reserves	0	-57.570	0	0	0	0
	Saldo	0	-57.570	891.733	1.326.154	615.132	753.000
Resultaat	17.376.179	12.945.892	12.513.671	12.814.705	11.954.310	12.084.850	

Wijkfuncties

Lasten

In 2015 was er voor investeringen in het voorveld € 200.000 extra beschikbaar, dit extra budget is in 2016 vervallen.

Vanaf 2016 houden wij structureel rekening met de inverdieneffecten die binnen het sociaal domein bereikt gaan worden met Halt-trajecten. Die effecten zijn berekend op € 67.000 per jaar.

Jeugd verstrekkingen

Lasten

De transitiebudgetten in het kader van de invoering van de WMO komen vanaf 2016 niet meer voor in de begroting. De begroting 2016 daalt daarmee ten opzichte van 2015 met bijna € 146.000.

De jeugdzorgbudgetten voor 2016 zijn in lijn gebracht met de rijksbijdrage, het beschikbaar budget loopt daarom terug met € 1.063.000.

Het risicobudget van € 374.000 dat wij conform de afspraken met onze regiopartners apart houden van het beschikbaar budget, is uit de begroting gehaald en overgebracht naar een reserve.

Baten

De rijksbijdrage in het kader van de Jeugdwet is in vergelijking met het voorgaande jaar ruim € 688.000 lager. De begroting 2016 is hieraan aangepast.

Het risicobudget van € 374.250 dat wij conform de afspraken met onze regiopartners apart houden van het beschikbaar budget, is uit de begroting gehaald en overgebracht naar een reserve.

WMO verstrekkingen

Lasten

De interne doorbelastingen dienen om de indirecte kosten te verdelen over de programma's. Jaarlijks worden deze geactualiseerd en resulteert dit in verschuivingen binnen de bestuurlijke thema's en over de programma's.

De begrote budgetten voor huishoudelijke hulp en woon- en leefvoorzieningen zijn in lijn gebracht met de door het rijk doorgevoerde korting op de integratie-uitkering. In vergelijking met 2015 is daarom € 360.000 minder beschikbaar.

De rijksbijdrage voor de WMO verstrekkingen is in 2016 met € 134.000 verlaagd, deze verlaging is volgens afspraak 1 op 1 doorgevoerd in de begroting.

Baten

Het risicobudget van € 266.000 dat wij conform de afspraken met onze regiopartners apart houden van het beschikbaar budget, is uit de begroting gehaald en overgebracht naar een reserve.

De rijksbijdragen voor de WMO verstrekkingen zijn in 2016 met € 225.000 verlaagd, deze verlagingen zijn volgens afspraak 1 op 1 doorgevoerd in de begroting.

Participatiewet

Lasten

De verhoging van de BUIG-uitkering is in gelijke mate doorgevoerd in de hoogte van het beschikbare bijstandsbudget. Samen met indexeringen op enkele kleinere budgetten leidt dit tot een verhoging van het uitkeringsbudget met ruim € 223.000.

De beschikbare middelen voor de uitvoering van de WSW zijn in vergelijking met 2015 ruim € 380.000 lager. Dit wordt veroorzaakt door een éénmalige budgetaanpassing in 2015 met € 50.000 die nodig was om extra bijdrage in het exploitatietekort te ondervangen. Na 2015 is deze bijdrage niet meer nodig omdat de gemeente haar inkoopcontracten bij de WSW-organisatie op niveau heeft gebracht. Vanaf 2016 is de korting van de rijksbijdrage van € 313.000 en - in lijn daarmee - de taakstelling Strategische heroverweging van gemeentewege van € 17.000 doorvertaald naar het voor de WSW beschikbare budget.

Het voor re-integratie beschikbare budget hebben wij overeenkomstig de aangepaste rijksbijdrage naar beneden bijgesteld met € 86.000.

Baten

De BUIG-uitkering, waaruit met name de bijstandsverlening moet worden bekostigd, is door het rijk bijgesteld met ruim € 236.000.

Het participatiebudget waarin de rijksbijdrage voor de uitvoering van de WSW en de re-integratie/participatie op de arbeidsmarkt is gebundeld, is door het rijk verlaagd met in totaal bijna € 402.000.

Armoede- en schuldenbeleid

Lasten

De regeling Koopkrachttegemoetkoming minima is in 2015 voor het laatst uitgevoerd. Om die reden is de begroting van het thema Armoede en schuldenbeleid bijna € 58.000 lager in 2016.

Mutaties reserves

Conform de afspraken in de regio wordt rekening gehouden met een "reservering" voor risico bij de transities van jeugd en WMO. Voor 2016 is dat respectievelijk € 374.000 en € 266.000.

Het totale bedrag van € 250.000 is uit de budgetten (overige lasten) gehaald en toegevoegd aan de hiertoe gevormde reserve.

In 2015 is eenmalig een onttrekking geweest uit de Algemene reserve in verband met de overheveling van het restantbudget "koopkrachttegemoetkoming minima" naar het boekjaar 2015. Deze onttrekking vervalt vanaf het begrotingsjaar 2016.